

זיכרון מבעד לעדשה

זיכרון מקוון

2021

זיכרון מבעד לעדשה – זיכרון מקוון

אורט עירוני ד' מודיעין

שמות התלמידים: הדס ניקולייבסקי, שחר פרש, סתיו חפץ.

שם היצירה: "הכרת תודה"

המסר:
הכרת תודה על הצלת יהודים.

היהודי חיים ארקה סמוליאנסקי שניצל בזכותם של חסידי אומות העולם יוהאנה ויואנס ליפקה מלטביה, שעזרו לו להימלט מהגטו והחביאו אותו בביתם, העניק להם שעון עליו חרט - "לאדם אמיץ – יאן ליפקה"
בכרזה זו בחרנו לשלב בין תמונת השעון לתמונת המצילים והניצול. בהמשך המשיכו יוהאנה ויואנס והצילו יהודים נוספים.

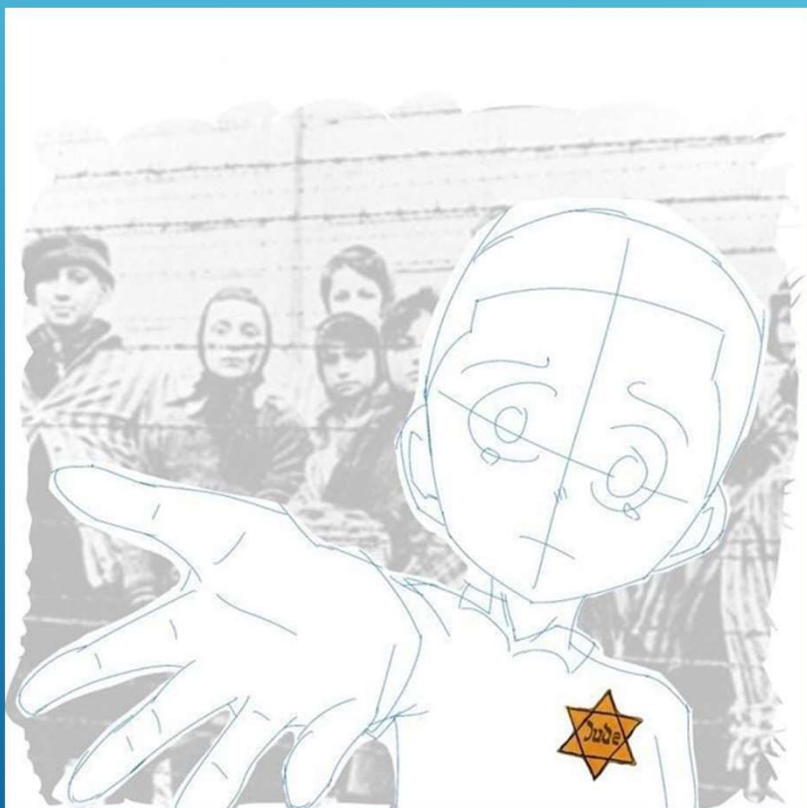
אורט ע"ש אריה מאיר קרית גת

שמות התלמידים: אסיף שושנה

שם היצירה: "דיוקן משפחתי"

המסר: בחרתי להציג את השואה על-ידי חורבן ההפגזות. בחרתי בשם "דיוקן משפחתי" מאחר ואנו רואים מבנה ששימש למגורים אך לא נותר כל זכר לבני המשפחה. היעדר האנשים מדגיש את תחושת הכאוס שהתחוללה באותם הימים. כל מה שנותר זה טלאי צהוב זרוק על הרצפה. ניתן לדמיין מי הם אותם האנשים שחיו שם. איך נראה הבית שלהם לפני פרוץ המלחמה? מה הם אהבו? איך נראתה שגרת חייהם רגע לפני? שאלות רבות נותרו ללא תשובה והזכר היחיד מהמשפחה נותר זרוק על הרצפה. השימוש בטלאי צהוב כתיוג שמחבר אותם בצורה אינטואיטיבית לאותם הימים, ימים אפלים וחשוכים.

העבודה בפוטושופ אפשרה עבורי לייצר הדמיה למציאות אותנטית במידת האפשר. הצלחתי ליצור חיבורים אשר מדמים בית מאותם הימים ואף הנוף שנשקף מהחלונות נראה אמין לרגע. רציתי וחיפשתי דרכים לייצר דימוי קרוב לממשות. התעתוע יוצר בלבול אצל הצופה אשר מתקשה לפענח היכן נמצא הדיוקן המשפחתי.

אורט ע"ש אריה מאיר קרית גת

שמות התלמידים: אוריאל איילין, "

שם היצירה: "הילד הזה הוא אני".

המסר: בחרתי להציג ילד אנונימי שבקלות יכול להיות כל אחד מאיתנו. כולנו יכולים להזדהות עם דמותו אשר נותרה בגדר שרבוט. היעדר סממנים אישיים והבעת פנים חתומה מספרים את סיפורו האישי. נראה שלא נותר בו צלם אנוש. זהותו האישית, נלקחה ממנו. הוא מושיט את ידו לצופה ומבקש עזרה אך אין ביכולתנו לעזור לו. אנו צופים בו כפי שצפו רבים אחרים בדממה. אין לי אפשרות להקל עליו ולו במעט. הדמות הדהויה ממוסגרת בפריים ורק הטלאי הצהוב בוהק כלהבה.

"הילד הזה הוא אני" – מספר סיפור על ילד שרוצה להיות אהוב ונאהב. הוא רוצה לשחק בכדורגל עם חבריו. הוא מתקשה להבין ולהפנים את מר גורלו. הוא משתוקק לעזרה.

רציתי ליצור תעתוע בין עולם המציאות לעולם הדמיון. בדומה למלחמת העולם השנייה שנראית יותר כסרט אימה ולא מציאות מעשה ידי אדם.

זיכרון מבעד לעדשה – זיכרון מקוון

אורט ע"ש אריה מאיר קרית גת.

שמות התלמידים: ניקיטה קרני,

שם היצירה: "עצר מלכת",

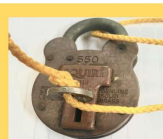
המסר:

בחרתי להנציח את הטרגדיה האנושית בעזרת השעון. היעדר מחוגים מעידים על חוסר וודאות איתה נאלצו להתמודד היהודים במהלך מלחמת העולם השנייה. הזמן עצר מלכת וכל האנושות התקשתה להתמודד עם האסון שפקד את כולנו. היהודים לא ראו את הסוף לאירוע המתמשך שהתחולל בחייהם ולכן מבחינתם זה נראה כמו נצח. המלחמה מחקה מאות ואלפים כלא היו ואם רק היה ניתן לסובב את המחוגים אחורה ולמנוע את הכל.

זיכרון מבעד לעדשה – זיכרון מקוון

זיכרון מבעד לעדשה-

"הזיכרון שלנו"

הלוני

מנעול שער הבית, ארית האס, אימו של אלי זמס, מורה ליפאות

הונגריה

חתונה משפחתית, דב אל עמי אביו של ירון אל עמי, מנהל מנמט יפאות

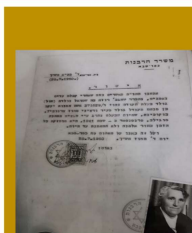
"העבר הוא בהווה, אבל העתיד עדיין בידנו"

אלי ויזל

צרפת

טקס הענקת אות חסידות אומות עולם, אלמי צבי, אביה של סניית מנהל

רומניה

אישור מעמד אלמנה, רוזה גולד, סבתא של נילי בודק מורה לספרות

אחבקיסטון

אותות מלחמה, גורדי דודוב, סבא רבא של לאו דודוב, תלמיד בכיתה י"א

מרץ 2021

יד ושם
רשות הזיכרון לשואה ולגבורה

בי"ס לקציני ים אורט ימי אשדוד

כיתה יא4

שם היצירה: "הזיכרון שלנו"

המסר: "העבר הוא בהווה אבל העתיד עדיין בידנו" (אלי ויזל)

בחרנו לתעד סיפורי שואה אישיים הקשורים לכפר הנוער שלנו- למורים ולתלמידים. הכיתה חולקה לקבוצות עבודה, כל קבוצה ראינה אדם אחד שיש לו קשר לשואה, תיעדה תמונה, מסמך או חפץ והציגה את סיפורו. התוצרים השונים מוצגים בכרזה.

זיכרון מבעד לעדשה – זיכרון מקוון

אורט הנרי רונסון אשקלון

שמות התלמידים: מתנאל משה, ניר לוי אגם שאקיר, ארטיום גולובין, מוראל פדלון.

שם היצירה:

"היה לך לאות על ידך ולזכרון בין עיניך"

המסר:

הדת מחזיקה את הנפש גם ברגעים קשים. לקחנו תמונה מארכיון יד ושם והוספנו תמונה נוספת של תפילין עם עיצוב גרפי.

התמונה מתחברת לתפיסת העולם שלנו כשומרי מסורת בחרנו להתייחס גם להתעללויות וגם לתשמישי הקדושה.

זיכרון מבעד לעדשה – זיכרון מקוון

אורט חולון

שמות התלמידים: אלון גורדין, גלבוע כהן

שם היצירה: "לפני שהזיכרון ייעלם"

המסר: הזמן אוזל, חייבים לבקר ולשמוע את סיפור הניצולים לפני ש...
בכרזה ישנם מספר אלמנטים המסבירים ומסייעים להבין את המסר שבה:

בכרזה **שלוש תמונות** אשר צולמו בביתה של מרילה ניצולת השואה.

• התמונה הראשונה והעליונה, הקטנה שבהם, מציגה את מרילה בביתה, יושבת על הספה לבדה, כשהחיוך נעדר מפניה.

• התמונה השנייה והאמצעית, גדולה יותר, זו תמונה שצולמה עם שניים מתלמידי הכיתה, ערן נמני ונועה ברק, שהגיעו לבקרה, להקשיב ולשאול ואף הביאו עימם מתנה. בתמונה זו ניתן לראות את כלל הנוכחים ישובים על הספה, מחייכים והיא הרמונית יותר מזו הראשונה.

• התמונה האחרונה והתחתונה, הגדולה מכולן, מציגה את הספה, ריקה מאדם. רצף התמונות מייצג סדר כרונולוגי, שבו בהיעדר מבקרים ונוכחים בעולמם של ניצולי השואה המעטים, כזה שבו הריק מאוד גדול ועצוב, ורק כאשר מתעניינים בשלומם ושומרים עימם על קשר, החיוך חוזר אל פניהם. התמונה התחתונה שבה אין עוד אדם, מבקשת להזכיר לכלל, שהזמן הולך ואוזל, עוד מעט כבר לא יהיו מי שיוכלו לספר את הסיפור של הניצולים ומשפחותיהם.

אורט-אורן בעפולה.

שמות התלמידים:

כיתה י"א מב"ר בליווי מחנכת הכיתה מאשה למברסקי ומורות מגמת אומנות סיגל עמית דיין ואושרת קרן.

שם היצירה: "הדובי"

המסר: כל אדם והילדות שלו. שונה ואחרת.

בכרזה הצגנו את הדובי "מישו" שהועבר ליד ושם ע"י סטלה קנובל, ניצולת שואה. הדובי היה משמעותי מאוד עבורה ובר איתה את כל הסבל ונדודיה בתקופת השואה.. לצידו הוספו משפט משיר הילדים של ביאליק על מנת להדגיש את הילדות של כל אחד מאיתנו, שיר שכולנו מכירים. יחד עם זאת, הדגשנו את המשפט שלוקח אותנו למקומות קצת אחרים.. להיות תלוי בין ארץ לשמיים.. להדגיש את השוני והקושי. הדובי "מישו", שייך לסטלה קנובל. הועבר לשמירה לאוסף החפצים של יד ושם בגבעתיים.

<https://www.yadvashem.org/yv/he/exhibitions/bearing-witness/teddy-bear-mishu.asp#gallery>

שנינו שקולים במאזניים בין הארץ לשמים.

-חיים נחמן ביאליק-

"מישו", הדובי של סטלה קנובל ניצולת שואה. נילקח עימה כשברחה עם הוריה מקרקוב. "הדובי מסמל בשבילי משפחה... אני יודעת שביד ושם ישמרו עליה..."

מונש ע"י תלמידי י"א אמוניות העיצוב. בליווי מורי המנחה סיגל עמית דיין, אושרת קרן ומחנכת הכיתה מאשה למברסקי

קרית המדע
אורט עפולה

זיכרון מבעד לעדשה – זיכרון מקוון

אורט שפירא כפר סבא

שמות התלמידים: בר מושקוביץ, אור לידנר, נויה סויסה

שם היצירה:

"זכיתי להפוך את מקל החובלים למקל נועם"

המסר: לכל דבר יש דרך, רק צריך למצוא אותה.

הכנו את הכרזה בהשראת הסיפור שגילנו באתר יד ושם.

הכרזה מבוססת על הסיפור של אלחנן אייבשיץ שהיה גלף יהודי שהתמחה ביצירת מיניאטורות, כשהיה במחנה ההשמדה המפקד שלו הכה אותו ואת חבריו עם מקל מעץ. המפקד הפסיק להרביץ להם מכיון שאלחנן הציע למפקד לגלף מהמקל דמויות שחמט. התמונה המקורית שנמצאת ביד ושם לא התאימה לנו מכיון שהדימויים הנאצים היו מאוד דומיננטיים. הכרזה שהכנו מייצגת את מה שנגע בנו.

”קליפות תפוחי האדמה הצילו את חייה...”

אורט שפירא כפר סבא

שמות התלמידים: קאיה לוי חמד ואגם בק

שם היצירה: שק תפוחי אדמה

המסר: גם הדברים הפשוטים כמו קליפות תפוחי אדמה יכולים להציל למישהו את החיים.

רחה רחנשטראוס נותקה מבני משפחתה תקופות ארוכות מבלי לדעת מה עלה בגורלם. היא הצליחה להתקיים בזכות עבודות סריגה ותפירה שעשתה עבור איכרים אוקראינים תמורתן קיבלה קליפות תפוחי אדמה. השמלה הקייצית שלבשה בזמן גירוש המשפחה מצ'רנובץ שימשה אותה לאורך כל תקופת שהותה בטרנסניסטריה. עם הזמן הפכה השמלה לחצאית, ורחה הטליאה אותה פעם אחר פעם כשהיא משתמשת בבדי שקים ובשאריות בגדים קרועים שמצאה

בכרזה הכנו שק תפוחי אדמה בדוגמת החצאית המקורית של רחה רחנשטראוס.

אורט צימטבאום ערד

שמות התלמידים: יפתח אלרן-מנחה, לירון משה –תלמידת יא4
רונן גולד- תלמיד יא4, נועם סלע-סייעת

שם היצירה: "אהבה זאת לא הייתה" סיפורה של הלנה
ציטרון

לאחר שנחשפנו לסיפורה של הלנה ציטרון בכתבה בעיתון, התחלנו לחשוב על דרך הולמת לתאר את המקרה. בחרנו משפט מתוך העדות (מתוך הכתבה): "הקורבן שר והתליין מאוהב" ואותו עיצבנו בצורה ויזואלית. ניסינו לחשוב איך ניתן לספר סיפור שהוא נתפס "כבלתי אפשרי". בדרך הזו שילבנו בין תמונות ישנות וחדשות.

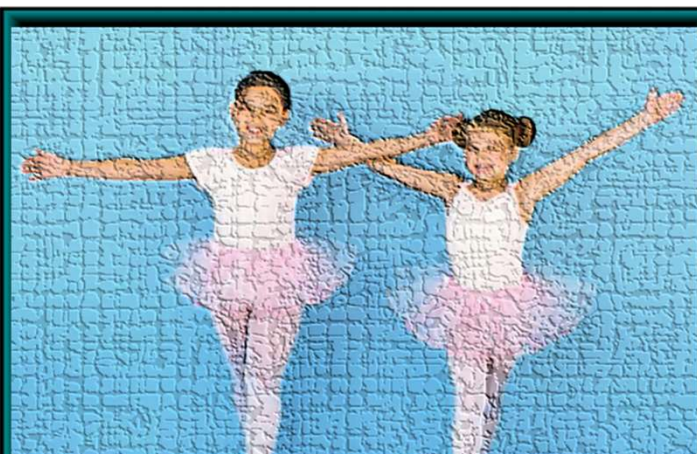
אורט למדעים ולאומנויות על שם ביסטריצקי, קריית האומנים רמלה.

שמות התלמידים: פריאל מורדו, תאיר נחמן, נועה אוחנה

שם היצירה: היתה ילדות טובה ושמחה

קראנו את סיפור חייה של חיה שרה בלום, רמלאית, שעלתה מרומניה. שמה המקורי היה קלרה, והיא חוותה את השואה כנערה בגטו. בעיקר נגע לליבנו התיאור שלה את חייה כילדה לפני המלחמה.

מתוך סיפורה של חיה שרה בלום כנערה בזמן השואה עולה שהיתה נערה פעילה ותרמה לחיי המשפחה בגטו. אך בחרנו להתייחס לתיאור חייה לפני המלחמה. החיים שהיו קודם אינם עוד.

"אני זוכרת שאהבתי לשחק ולהשתולל
עם חברות. גם למדתי בלט והתעמלות.
הייתי בבית ספר דובר גרמנית. לי
ולאחותי הייתה ילדות טובה ושמחה"
חיה שרה בלום, רמלאית שורדת שואה

זיכרון מבעד לעדשה – זיכרון מקוון

גם לטבעת קטנה יש משמעות!

זאב ונטי טופורק ניסו
לברוח לצרפת עם
שלושת ילדיהם.
אחת מילדיהם ביקשה
מצורף מקומי להכין לה
ולאמה טבעות ממתבעות
מכסף.

על הטבעות היה חרוט
שמות של כל הילדים.
בני המשפחה שרדו ועלו
לארץ ישראל לאחר
המלחמה.

מגישות:

מאור ישיע ניה אמבון
רוני שיק ניה צין
וליאלי לוי
דקל רילנאי אורש מכלל אדושים חש"א

אורט דקל וילנאי מעלה אדומים

שמות התלמידים: מאור ישיע, נויה אמבון, רוני שיק, נויה צין, ליאל לוי

שם היצירה: גם לטבעת קטנה יש משמעות

זאב ונטי טופורק ניסו לברוח לצרפת עם שלושת ילדיהם. אחת מילדיהם מביקשה מצורף מקומי להכין לה ולאמה טבעות ממתבעות מכסף. על הטבעות הם חרטו את שמות כל הילדים. בני המשפחה שרדו ועלו לארץ ישראל

אהבנו שחפץ קטן עם משמעות גדולה מאוד ונותן כח להמשיך ולשרוד. שילבנו בין תמונת הטבעת לתמונה של מסילת הרכבת באושוויץ כדי להדגיש את הפער בין הרוע המוחלט לחיבור המשפחתי שנתן כוח.

אורט מוצקין

שמות התלמידים: שלי פיקרסקי

שם היצירה: ספר

"תלמידים מצלמים שואה" - אורט מוצקין בחרו להתמודד עם זכרון השואה באמצעות תמונות עכשוויות - שצילמו הילדים ומתארים את תחושותיהם בנושא זה. תלמידי כיתה י"א 10 מגמת צילום של אורט קריית מוצקין מצלמים שואה. כל הפרויקט צולם בתקופת הקורונה, הלמידה הייתה פיזית, למידה מרחוק וגם סגרים והגבלות. מוטיב הלחם מייצג את הרעב בהיסטוריה. בחרנו בלחם הנמצא על ספר תנ"ך ועל דגל ישראל כדי לבטא באופן סמלי את התחושה הקשה והחשוכה שעברו היהודים.